

SENDİKA

15 GÜNDE BİR ÇIKAR FİKİR VE SANAT GAZETESİ

Yıl: 1, Sayı: 10

1 Ocak 1967

Fiatı: 25 Krş.

Başyazı

Türk - İş'in Bunalımı

ÖMER TAŞDEMİR

Bir toplumu yönetenler veya lider durumunda bulunanlar, her an kendilerini yenileme, gelişmeleri, değişen, hayat şartlarını ve toplum münasebetlerini en iyi izlemek, her yeniliğe karşı hazırlıklı ve bilgili olmak mecburiyetindedirler. Yoksa hareketli ve ileri hamleler karşısında birer zavallı durumuna girerler ki, bütün çabaları artık onları ayakta tutmak için kâfi gelmez hayatın yeni akışı ve gelişimi içinde kendilerini yitirirler.

Türk sendikacılığı olumlu devresine 1961 Anayasasından sonra girdi. Bu tarihten sonra sendikacılığımızda bir hareket ve büyük bir ilerleme başladı.

Artık sendikacılık lâf ebeliği ve ricacılık müessesesi olmaktan çıkmış, bilgi ihtisas ve mücadele isteyen bir ilim haline gelmiştir. Bu arada işçi hareketlerini takip edip bu gelişime ayak uydurabilen mücadeleci, bilgili ve işçinin gerçek sahibi bir çok kabiliyetler çıktı. Bu yeni sendikacılar değişen şartlara ayak uydurarak sendikalarının politikasını da değiştirdiler. Bu arada bazı eski sendikacılarda kendilerini yenileyip bu yeni düzene ayak uydurdular. Ve yenilerle birleşerek toplu halde bir mücadele ve gelişme yoluna girdiler.

1961 öncesi sendikacılığının olumsuz devrelerinde her nasılsa kendilerini kabul ettirip, isim yapan bugünkü Türk—İş yöneticileri ise kendilerini yenileme zahmetine katlanmadıkları içn bu yeniliklere ayak uyduramamış, bu düzende kimler işçinin yanında kimler işçinin karşısındadır bir türlü anlayamamış veya eski alışkanlıklarını yahut kişisel çıkarlarını işçinin menfaatinden üstün tutmak suretiyle pek âlâ işgal ettikleri makamda kalabilecekleri düşüncelerini atamamışlar. Bunun içinde gelişen işçi hareketleri karşı-

(Sonu S. 4 de)

HOROZ

Erken öten güzel horoz,
Öt, sürüp giden gecede bir daha
İnlesin sessizlik,
Korku girsin yüreğine karanlıkta çalanların

Öt ki karadağlar allana,
Yiğitlerim amacına yollana.

Uyanmak, gelecekler üstüne çekilen bir bıçak gibi ışıl ışıl,
Yeniden başlamak bir bilince, bir doğruya bir savaşa yeniden.
Atları, koyunları, kazmaları, kürekleri uyandırmak,
Güneş üzre önermek kurtuluşu

Öt ki karadaşlar allana,
Gökyüzü, yeryüzü sallana

Erken öten horozun başı kesilirmiş,
Bitmez tükenmez ki, başın kesile kesile
Her çağda, her yüzyılda, hergün,
Senin altın sesindir getiren ışığımızı.

Öt ki karadaşlar sallana,
Ac eller tok tarlalara çullana.

Fazıl Hüsnü DAĞLARCA

TüRK İŞÇİSİ ve SENDİKALAR

• Hiç şüphe yoktur ki önümüzdeki on - onbeş yıl içinde işçi sınıfına hâlâ ihanet etmeye devam edenler, kim olursa olsun, ayıklanacak ve bir kenara itileceklerdir. Bu sürenin kısalması işçilerin eğitimine bağlıdır.•

•İBRAHİM OSMAN•

Ülkemizde işçi hareketleri incelenecek olursa, Türk işçisinin bir uyanma çabası içinde bulunduğunu kabul etmek gerekir; konuyu bu açıdan ele aldığımız zaman işçinin; sendika ağalarının sorumsuz davranışları karşısında sessiz - sedasız durduğu; fakat işçi kavrayışının büyük bir oluşum içinde bulunduğu bir gerçektir. Bu oluşum devri, ülkemizde biraz uzunca süreceğe benzemektedir; çünkü sendikaları ellerine geçiren sendika ağaları, boş ve kof davranışlarıyla süresiz bir şekilde Türk işçisini aldatma, uyutma çabası içindedir. İşçiyi aldatan

(Sonu Sayfa 4 de)

Yeni yılın, emeğiyle geçinen bütün insanlara mutluluk ve özgürlük getirmesini dileriz.

SENDİKA
Yazı Ailesi

YARARLI YAYINLAR

YILDIZ OSMANOĞLU

SOSYALİST AÇIDAN TÜRK—İŞ YARGILANIYOR: Şaban Yıldız ve Şükran Kurdakul'un hazırladığı bu çok önemli inceleme kitabı Ataç kitabevi yayınlarının 102. si Kasım 1966 da çıktı. 48 sahife. Fiatı 2,5 lira. İsteme yeri : Ataç kitabevi, Ankara Cad. 74 — İstanbul.

Sosyalist açıdan Türk—İş'i yargılayan bu kitap bir zorunluluktan doğmuştur; çünkü ülkemizin en büyük işçi örgütü olan Türk—İş'in son zamanlardaki tutum ve davranışı, işçi sorunlarına eğilme tarzı ve işçiden yana olan örgütlere karşı giriştiği sinsi çabalar işçi toplumları arasında yadırganıyordu. Türk—İş kurucularından biri olan Şaban Yıldız'la süresiz olarak işçiden yana hareket eden, söz söyleyen, yazı yazan usta sanatçılarımızdan Şükran Kurdakul'u işçiden yana olma arzuları böyle bir incelemeyi yapmaya zorlamıştır. Bu kitapta işçi sorunları, ülkemizin temel sorunları açık ve seçik olarak ortaya konmaktadır. Bu kitap sendika tarihi yazılırken tarihçilere ışık tutacak en önemli belgelerden biri olacaktır. Sosyalist açıdan Türk—İş yargılanıyor adlı kitaba, sayın yazarlarının gerçeklere dayalı önsözlerile giriliyor. Kitaba girmeden önce bu önsözü okumamızda büyük faydalar var:

(Bu incelemeyi hazırlamakta amacımız, kendisini işçi sınıfının temsilcisi olarak göstermeye çalışan Türk—İş'in gerçek durumunu sosyalist açıdan değerlendirmektir. Belirtelim ki, buna bizi, sözü geçen örgütün, kurulu düzenin anladığı politika oyunlarının yüzde yüz içinde olduğunu gizlemeye çalışması, daha da önemlisi, bu oyunlarda kullanılan iplerin uluslararası sermaye çevrelerinin eline geçmesi zorlanmıştır.

Türkiye tarihinde kimi talihsiz kuruluşların, devlet adamlarının, siyasal partilerin yabancılarla işbirliği yaptığı unutulmaz gerçeklerdendir. Cumhuriyet öncesinde, bizi tam bağımlı duruma getirmek isteyen yabancı sermayenin giderek bütün ulusal kurumlarımızı etki alanına alması sonucu kapitalizmin silâh gücü ülkemizi işgal altına almıştır. Günümüzde de aynı tehlikeyle burun buruna olduğumuz inkâr edilemez.

Bu yüzden kitabın birinci bölümünde Cumhuriyet öncesi tarihimizin gerçeklerine eğilerek işçi hareketlerini incelerken talihsiz iktidarlarla yabancı sermaye ilişkilerine değinmeyi şart saydık. İkinci bölümde günümüzün sorunlarını Türk — İş'in Amerika kaynakları ile ve iktidarla olan ilişkilerini inceledik. Anayasa kuruluşlarınca yapılan araştırmalara dayanarak, işçi sınıfının sorunlarını değerlendirmeğe çalıştık. Bu sorunların karşısında Türk—İş'in tutumu emekten yana bir örgüt olmadığını gösterdiği gibi, işçi sınıfının gerçek savunucularının da karşısında bulunduğunu meydana koydu.

Çalışmamızda yargılarımızın dayandığı belgeler gösterilmiştir. Belli çevrelerden gelebilecek tepkileri gene bu belgelerle karşılayacağımızı şimdiden bildirmek isteriz.)

Kitap üç bölümden meydana gelmiştir. Birinci bölümde «işçi hareketlerinin tarih içindeki yeri» konusu incelenmektedir. Bütün Türk işçilerinin bu konuyu iyi bilmesinde fayda var; çünkü bu konuyu iyi bilen işçiler, tarih içinde kendi hareketlerinin yerini şaşmadan tesbit edecekler, kendilerine gelerek kimin kimden yana olması gerektiğini derinden derine duyacaklardır. Ülkemizdeki işçilerin bu konuyu iyi bilmediğinden cesaret alan Türk—İş yöneticileri, işçiden yanaymış gibi görünerek, Türk işçilerinin uyanma çabalarının önüne büyük kapılar koymaya çalışmaktır. İşçiler kendi sorunlarını iyi bilseler bunu yapmaya kimsenin gücü yetmez. Kitabın birinci bölümünden çok ilginç bir konuyu okuyalım:

(Namık Kemal'in çok yerinde teşhis ettiği olumsuz gelişmelerin yarattığı sonuç, halkın, kendi hukukî varlığına sahip çıkamıyarak yabancı sermayeye boyun eğen devlete rağmen varlığını korumak yollarını arama eğilimleriyle biçimlenmesidir. Nitekim, daha 1845 tarihinde bu eğilimler ya bir davranışa dönüşmüş, ya da ilk davranışlardan haber vermiş olmalıdır ki, devlet, polis nizamının 12. maddesine aşağıdaki hükmü koymak zorunda kalmıştır:

«İşini gücünü terk ile mücerret tatili masalihi ibat garazında (halkın işini sekteye uğratmak niyeti) olan amele ve işçi makulelerinin cemiyet ve zıhamlarının (niyetlerinin) ve gerek bu misüllü âmme asayişini ihlâl edecek benzeri fitne ve fesat cemiyetlerinin ref ve izalesi (kaldırılıp yok edilmesi) ile ihtilâl vukuunun önü kestirilmesi gerekçesine teşebbüs ve musaberet...»

Ne varki, çalışan sınıfın yaşantısında biçimlenen yasalar Osmanlı toplumunda da önüne geçilemez olmuş ve 1871 de Kasımpaşa Tersane işçilerinin grevi patlak vermiştir. Bu, tarihimizin, kesinlikle bilinen ilk grevidir. Hareketi yorumlayan Hadika gazetesinin sorusu da ilginçtir.

«Acaba bu hali de Ajans de Turk Telgrafları Avrupa Enternasyonalinin teşviki ile amele tatili işgal etti diye mi bildirilecek..?»

Osmanlı aydınlarının 1789 Fransız devriminden geniş çapta etkilendikleri gerçeğine bakarak bu kıpırdanışları, 1848 başkaldırmasının yarattığı düşünsel ortama bağlı görmek herhalde yanlış değildir. Nitekim, yeni orduyu ve yeni yönetici kadroları içine alan özgürlük mücadeleleriyle birlikte işçi sınıfının mücadelesi de tıpkı özgürlük mücadelesi gibi toprağın altında gelişme olanakları aramış ki, II. Meşrutiyet istemi toplumsal bir güç niteliği gösterince grev hareketleri birbirinin ardısıra gözükmeye başmıştır.)

Kitabın ikinci bölümünde «Türk—İş ve işçi sorunları» incelenmektedir. Bu bölümde Türk—İş'in nasıl kurulduğu kısaca özetlendikten sonra ülkemizdeki sendikacılığın, 1961 Anayasasından sonra yeni aşamalar yaptığı anlatılmakla ve en büyük işçi örgütü olan Türk—İş'in emperyalistlerin kucağına nasıl düştüklerini kalın çizgiler arasında özetlenmektedir. Kitabın bu bölümünde Türk işçilerini çok ilgilendiren korkunç ihanet levhaları vardır. Bunlardan birisini okuyalım:

«Çok iyi niyetlerle ve aşağıdan yukarıya kurulan nadir işçi kuruluşları arasında yer alan Türk—İş, kuruluş hazırlıklarına girişildiği 1952 yılının başında, zamanın iktidarı tarafından Türk—İş kurucularına yapılan yardım tekliflerini (ilk plânda 5.000 lira) kasada on parası olmadığı halde elinin tersiyle reddederken, ne yazık ki sendikaların ve dolayısiyle Türk—İş'in geniş malî imkânlara sahip olduğu 1962 yılından sonra, gelen—giden hükümetlerden alınan yardım yanında, eğitim fonu ve teknik yardım adı altında emperyalist Amerika'nın A.I.D., (Amerika İktisadî İşbirliği Teşkilâtı) denilen, Amerika hükümetinin bütçesinden büyük yardımlar kabul etmek zilletini göstermiştir. Üstelik teknik

(Sonu S. 4 de)

DEVRAN

İş yoğumuş dert çoğumuş kim anlar
Yürüsün sefalet çürüsün canlar
Hiç durmadan dinlenmeden yalanlar
Atın beyler atın devran sizindir

Sermayeniz biraz iman biraz din
Kırılası yok olası bir elin
Yağmasından yeyin için yan gelin
Yatın beyler yatın devran sizindir

Nasıl çağırayım ben adınızı
Vatanı milleti evlâdınızı
Daha da olmazsa avradınızı
Satın beyler satın devran sizindir.

ÂŞIK İHSANİ

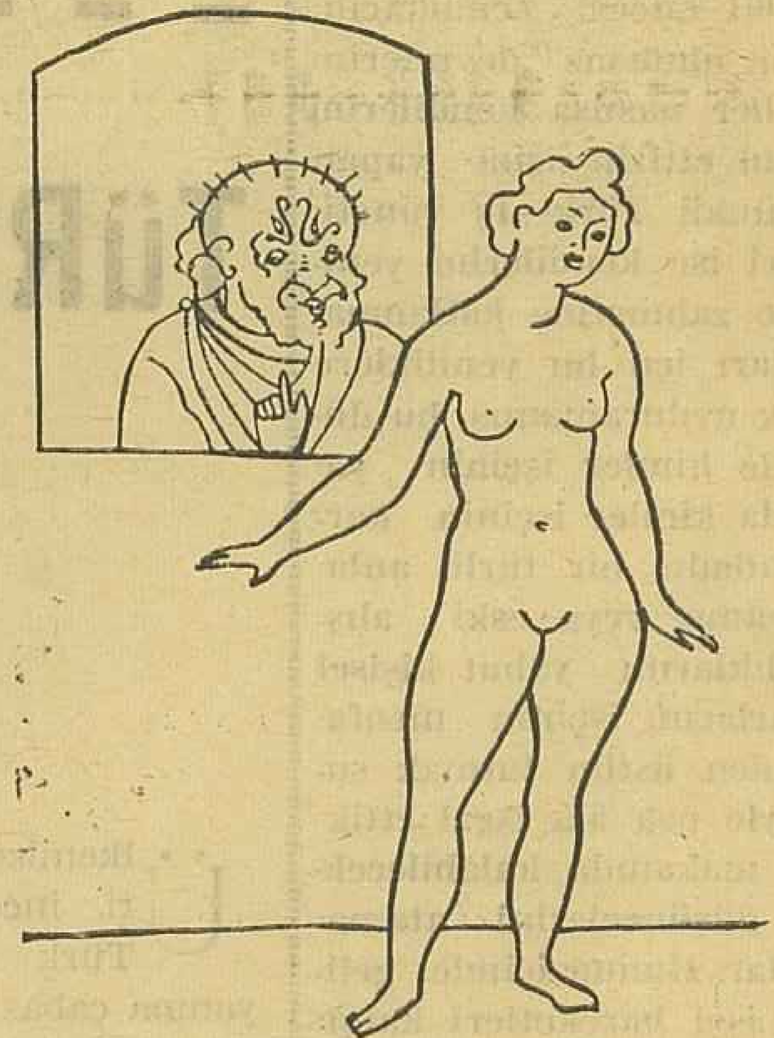
Sonsuz ve Sorumsuz Yönü Erdemin

ÖNCE YOKSULLUK: I
Aç gibi atılmış soysuz gibi
Çıplağız
N'etsek erdem kaçıyor hem adım başı
N'etsek yalnızız ve kötüyüz.
Gelişen bir cenin gibi
Büyüdü gözlerimiz hem de korkumuz
Kan ısladı çimenleri
Kan bir hendekteydi ak ve al
Umudumuz çocuklardı yarın
Umursamadığımız, görmediğimiz
Ama nasıl yarın, sonuçsuz
Doğmadan ölen ya da düşük.

UMUTSUZ KUŞKULU GİDİŞ: II
Bu oda gaz kokuyo ve kadın
Bir kural üzre aldatılan
Almanya neresi sonra su oda
Uykular düşlerle dolu
Şurada büyük bir boşluk hem çok acı
Beri yanda kurşunlanmış yalnızlığını bir taze
Ve bir soysuz iğrenç ve kötü
Bu adam gaz kokuyo ve kadın
Mutluluğu bulamadığımız korkunç
Şahlanan bir kuşku donuk beynimizde
Çiçek gibi açılsa umutlarımız
Açılsa ya niye.

DİRENİŞ: III
Almanya daha gardaş nah şurda
aç gibi atılmış, soysuz gibi
En erdemli yönüyle finişteyiz
Bütün gücümüz gözlerimizde gözlerimiz yorgun
Katıksız bir tutsak —Üstelik tutkun—
Anılar uzanmış yanımıza yalın ve sıkıcı
Ellerimiz yorgun gene yorgun
Boynumuz kıldan ince ha gayret
Elleri bi çok bi cok ama kalleş
Görkemli bi yalan bi de umut
Doğrulmuşuz ama kötüyüz gene
Ellerimiz bizi unutmuş.

NEDİM ORTA

Devain: Litografi, 1950

Gerçekçi GÖZÜYLE

...Ve Bütün Kapılar Kapalı

İBRAHİM YILDIZ

GERİ KALMIŞ ÜLKELERDE:

Geri kalmış ülkelerde, o ülkenin ana sorunları birbirine karıştırılarak, çözümlenmesi zor durumlara sokulmaktadır. Ne zaman, o ülkede ana sorunların kapıları aralansa gidilecek yollar belli olsa ya da bir süre bu yolda yürünse; toplumun karşısına, tam aydınlığa çıkılacağı zaman, bir duvar çıkarılmaktadır. Oysaki gidilecek yol bu yoldur; halkın yararına varılacak sonuç bu yolun üzerinde, bu sorular kendilerine cevap aramakta ve bir çıkmaz sokakta taş duvar gibi sessiz — sedasız durmaktadır. Halk bu soruları, kendi kendisine soramadığı ve bunlara çözüm bulamadığı sürece iç ve dış emperyalistlerin elinde mile taşları gibi oyuncak olacak; duvarın arkasında bulunan mutluluğunu bulamayacaktır. Bugün geri kalmış ülkelerde halkın mutluluğu, böyle kalın ve kara bir çizgi arkasında bulunmaktadır.

TÜRKİYE BU ÜLKELERDEN BİRİDİR:

Ülkemizde yüzelli yıldan beri, halkı çıkmaz sokaklarda oyalayan filmler çevrildiği gibi; Cumhuriyet devrinde de böyle filmlerin çevrilmesine, sonra çevrilen bu filmlerin tersinden gösterilmesine devam edilmiştir. Örneğin 1945 yılında ülkemizin en büyük sorumlu adamı toprak reformundan söz etmiş, Türk ulusunun bu konuda geç kaldığını söylemiştir. Yani 1945 yılında halkın yararına bir kapı aralanmış; o zaman mecliste toprak ağalarının temsilcileri çoğunlukta olduğundan, aralanan bu kapı hemen halkın yüzüne karşı kapatılmıştır. Zaman zaman bu kapı yine aralanmış, yine kapatılmıştır, yani halkı unutmak için hem film çevrilmiş, hem de kesilip kesilip çevrilen filmler halka tersinden gösterilmiştir. Ama bu ülkenin halkının çoğunluğu 1967 Türkiyesinde bile, bu oyunların nedenlerini arayacak bilince varamamıştır. Neden?...

Eskiden oynanmış bir oyunu anlatarak, bu soruyu çözmeye çalışalım: Cumhuriyet devrinde bir eğitim savaşına girişilmiş; halktan yana olan, Atatürk ilkelerine inanan aydın kişiler; eğitim savaşına köyden başlamak gerekçesiyle köy enstitülerinin kurulmasını, işlemesini sağlamıştır. Gerçekten ulusumuzun temel kaynağı olan köylü ve köy çocukları eğitilmeye başlanmış; ülkemizin kalkınmasında büyük payı olması gereken eğitim savaşının önüne dikilerek kapıları kapamak yoluna sapmıştır. Türk ulusunun kaderi ile oyun oynayanlara karşı, İsmet Paşanın bile gücü yetmemiş, eserini kurtaramamıştır. Halkın yüzüne karşı bu büyük kapının kapatılması, bütün kapıların kapanmasına sebep olmuştur.

SONUÇ:

Geri kalmış ülkelerde, halkın yararına olan her halkın yararına olan her şeyi reddeden ve halkın uyanmaması için bütün gücünü harcayan ve kendi çıkarlarından başka hiç bir şey tanımayan bir mütegallibe sınıf vardır. Bu sınıftan olanlar, gizliden gizliye kendi sınıfının yaşama savaşını yaptığı halde, halkın sınıf bilincine varmasından korkmaktadır. İşçiler, köylüler ve halkın içinden çıkarak aydın kişi katına çıkan aslından kopmayan aydınlar, bir avuç çıkarcının oynadığı bu oyunun farkına varmadıkça bütün kapılar kapalı kalacak ve geri kalmış ülkelerde toplum kalkınması, bir avuç çıkarcının, dalaverecinin keyfi için askıda kalacaktır...

F A N T A

Yazan:
Doç. Dr.
Osman N. KOÇTÜRK

Hafta sonu gazetesi «ABC» Gazoz Savaşı konusunu birinci sahifesine büyük puntolarla manşet atmış ve margarinle plastikten sonra gazozun da Türkiye'de savaşa girmiş olduğunu kamu oyuna açıklamıştır. Önemsiz gibi görünen gazoz savaşına bu gazetenin verdiği habere göre üç bakanın da adı karışmış bulunuyor. Daha önce Türkiye'de faaliyet göstermesine müsaade edilmemiş olan bir kuruluşa bir süre sonra ne olduğunu iyi bilmediğimiz bir gerekçe ile FANTA isimli gazozu imal etmesi izni verilmiş ve bu gazozun imalinde kullanılacak olan esansın da ithali öngörülmüştür. Sözüm ona Fanta'cılar bizden de bir miktar narenciye satın alacaklar ve bu gazozları Orta Doğu ülkelerine ihraç ederek Türkiye'ye döviz kazandıracaklardır. Orta Doğu ülkeleri ise bir araya gelmiş ve COCA COLA gazozuna boykot kararı almış bulunuyorlar. Tunus müstesna bütün Arap Ülkeleri bundan sonra yabancı gazozları yurtlarına sokmayacaklardır.

Araplar bize nazaran çok daha uyanık davrandıkları için ne ile, nasıl ve niçin sömürüldüklerini farketmiş görünüyorlar. Şimdi Fanta'cılar bizi büsbütün yanıltmak için gazetelere külliyetli miktarda narenciye alacaklarını açıklayan ilânlar veriyor ve bu suretle bir yatırım yapıyorlar.

Belki de önce bir miktar portakal satın alma yoluna gidecekler ve daha sonra da portakal üsaresi yerine esansı ikame ederek, bu zararlı gazozları Türk halkına bol bol içireceklerdir. Bize gelince ne yediğimizin ne de içtiğimizin içinde ne olduğunu bilecek ve araştıracak durumda değiliz. Sağlık Bakanlığımız «Gıda Kontrol» işlerini Tanrıya bırakmış ve fakat Tanrının işlerine karışarak Türkiye'de yağlama makine yağı, sucuklara at ve eşek eti karıştırılmakta ve fakat basına akseden bu olaylar neticesiz ve takipsiz kalmaktadırlar.

Hele yabandan gelen yiyecekler hiç muayene edilmezler. 2 milyon ilkokul çocuğu CARE teşkilâtının yolladığı süttozu ile rastgele beslenir. Margarinlerin ne olduğunu nasıl yapıldığını bilmeyen halk bol bol sert yağ tüketirken, Sağlık Bakanlığı da bunların methü senasını yapmakta ve bu noktada duraklamaktadır.

Fanta Türkiyede imal edildiği gün bunun içinde ne olduğu ve sentetik lezzet ve boya maddelerinin sağlığımız üzerinde ne gibi etkiler yapacağı tabiî araştırılmayacaktır. Fakir halkın ekmek peynir parasından ayıracağı birkaç kuruş da böylece yabancının eline geçecek ve dışarıya aktarılacaktır.

Yabancı firmaların tatlı kâr ülkesi olarak isimlendirdikleri Türkiyede ıvır zıvır işlerden milyonlar kazanmanın mümkün olduğunu Fanta'cılar Coca Cola'cılar ile margarincilerden öğrenmiş bulunuyorlar. Tabii gelecekler ve tabii yapacaklardır.

Şimdi bu noktada iş adamlarımıza hitap etmek lâzımdır. Biz şunu yapamayız, bunu yapamayız amma gazoz da yapamazmıyız?

Türkiyede sıkılıp suyu çıkarılacak portakal varsa bunu şişeye doldurup pazara çıkarmak ve yabancının kazanacağı milyonları Türkiyede bırakarak zengin olmak böylesine zor bir iş midir?

Biz varsa yoksa birbirimizle çatışmayı biliyoruz. İşçi ücretine beş kuruş zam istedimi grevler, lokavtlar, sessiz yürüyüşler birbirini kovalıyor. Beri taraftan bir portakalı sıkıp şişeye koymasını bilemediğimiz ve beceremediğimiz için yabancı milyonlarımızı alıyor.

Türkiye 100 milyon Türkü en mutlu koşullar içinde besleyebilecek bir ülke iken aç kalıyor yabandan yiyecek ithal ediyoruz. Bize bu yiyecekleri ucuz verenler, içecekler üzerinden kazık atıp aldıkları ile açıklarını kapadıktan sonra kâra geçmeyi ve tatlı gelirler sağlamayı da biliyorlar.

İşler bu noktaya geldiği zaman işçi, işveren, üretici ve tüketici ile yönetilen ve yönetici bir noktada birleşmelidir. Oysaki bizde bir Fanta hikâyesi ortaya çıktımı bakanlarımız bile ikiye ayrılıyorlar.

Yakın zamanda Fanta'cılara yakın bir gurup ortaya çıkıp bizlere çatmaya ve kara sürmek için gayret sarfetmeye başlar. Tanrı korusun isterlerse Fanta'yı sevmeyen kötü kişidir diye bir de kitap yayınlarlar.

Ne hale geldiğimizi bu olaylar bize gayet iyi gösteriyor. Dostu düşmanı anlamak için tüfek patlamasını bekleyenler, daha çok bekleyeceklerdir. En korkunç ateşli silâhlara sahip olanlar bile artık silâhla çatışmak istemiyorlar.

Çünkü bir ülkeyi silâh yerine margarin, plastik, lastik, petrol, ilâç ve gazozla fethetmek ve ekonomisine hâkim olarak insanları esir gibi çalıştırmak çok daha kolay ve daha verimli olmaktadır. Ekonomik savaşın saldırılarından korunmak için bakanın da işçinin de işverenin de bilgili olması, hiç değilse uyarmalara kulak vermesi gerekiyor. Fakat saldırılar haftalık gazetelere manşet oluyor, biz gene aldırmıyoruz.

Türkiye gerçekten gıda emperyalizminin saldırısı ile karşı karşıyadır. Gazoz deyip geçmeyelim. Modern savaşın en etkili silâhlarından biri de piyasamıza hâkim olmuş bulunan yabancı gazozlardır. Uyanalım artık... Bu hale gelmemizde üretici ve iş adamları kadar, tüketici milyonları temsil eden işçilerin de suçu vardır. Ne yapacağımızı ve nasıl hareket edeceğimizi sendikalar, ticaret odaları, yöneticiler ve yönetilenler bir araya gelip tayin etmeli ve güzel ülkemizin ve onun umutsuz insanının alabildiğine sömürülmesine engel olmalıdırlar. Yeter artık...

NEDEN 60 YAŞ

• İşçiden yana olmak; yaşlılık sigortasındaki 60 yaş koşulunu, 25 - 30 yıllık hizmetten sonra emekliliğe hak kazanır şekilde değiştirmekle olur. •

MİTHAT YABAN

Bir hizmet aktine dayanarak, bir veya bir kaç iş veren tarafından çalıştırılan, (İşçiler) Sosyal Sigortalar Kanununa göre sigortalı sayılırlar ve işe başlamalariyle kendiliğinden sigortalı olurlar.

Konumuz bu kanuna göre tanınan yaşlılık sigortasıdır. İşçilerin, her zamanki gibi kötü kaderi (aslında kendi ağırlıklarını bugüne kadar duyuramamaları) burada da kendini göstermiş, sosyal güvenlikleri, sosyal güvensizlik olarak ortaya çıkmıştır. Yaşlılık sigortası, kadınlara 55, erkeklere 60 yaşını doldurmak ve en az 5000 günlük yaşlılık primi ödemiş olmak koşulu ile yaşlılık sigortası adı altında çıkmakla, işçileri avutarak aldatmacadan öteye gidememektedir.

Soruyoruz! memleketimizde insan ömrü ortalama olarak kaç yıldır? İstatistik hesaplar incelenerek mi yaşlılık sigortasından yararlanabilmek için 60 yaş kabul edilmiştir? Hayır, kesinlikle söylenebilir ki hayır; çünkü memleketimizde insan ömrü istatistik hesaplarla incelendiğinde, ortalama olarak 50 nin üzerine çıkmadığı üzüntüyle görülür. İşyerlerinden, 60 yaşını doldurarak ayrılanların sayısı yok denecek kadar azdır ve hemen hemen hepsi de hastalık sebebiyle raporlu olarak ayrılmakta kısa bir zaman sonra da maalesef hayata veda etmektedirler. Aynı zamanda bunlar işçilik hayatına ileri yaşlarda atılmışlardır.

Bundan böyle işçilik hayatına, sınaî sektörde vasıflı işçi olarak san'at enstitüsü mezunları devam etireceklerdir ki işçilik hayatının 18 yaşında başlıyacağını, vasıfsız işçiler ise yasa gereğince, 16 yaşından yukarı olacağına göre bunların da 18 yaşında işçilik hayatında atıldığını kabul edersek, iki yıllık askerlik görevini de çıktıktan sonra 60 yaşına varması için tam 40 yıl çalışmış olması gerekmektedir. Memleketimizdeki beslenme koşullarının yetersizliği, gün geçtikçe havada fazlalaşan radyo aktif şuaların insan sağlığı üzerindeki etkileri ve günümüzün teknik oluşumları içersinde, vasıflı işçilerin, beden işçiliğinden çoktan çıkarak düşün işçisi oldukları da göz önünde bulundurulursa, bu koşullar altında 40 yıllık uzun bir süre işçilik yapmak mümkün olamıyacağından, yaşlılık aylığından yararlanmak düşünülemez. İşçiden yana olmak: Yaşlılık sigortasındaki 60 yaş koşulunu, 25—30 yıllık hizmetten sonra emekliliğe hak kazanılır şeklinde değştirmekle olur.

İşçiden yana olduklarını söyleyen tüm yöneticiler ve aydınlar, işçiden yana olduğunuzu, ancak; işçilerin sosyal güvenlikleri'nin esasını kapsayan, yaşlılık sigortasını değiştirerek, memleketimiz gerçeklerine uygun şekil olan, 25—30 yıllık hizmet süresinden sonra emeklilik haklarına kavuşturmakla ispatlayabilirsiniz. İşçi olan ve işçilerin emeklilik haklarını çıkarttırmak için, devamlı çaba harcamadığınız, yasa koyuculara bu yönde etki ve hatta baskı yapmadığınız sürece, işçilere toplu sözleşmelerle bazı haklar sağlasanız bile, başarılı yönetici sayılamazsınız.

Türk İş'in Bunalımı

(Baştarafı S. 1 de)

sında şaşırmış ve bunalmışlardır. Bu durumda kendilerini yenilemeleri icabederken mevki hırsı galip gelmiş ve tüm Türk sendikacılığına karşı ters bir yola girmişlerdir.

Hiç olmazsa kendimizi garanti altına alalım düşüncesiyle şimdiye kadarki tutum ve davranışlariyle sendikacılığın karşısında olduğunu hissettiren siyasî bir örgütün kanadı altına sığınmışlardır ki o günden sonra tüm işçi düşmanı olmuşlar, haklarını almak için kanunun kendilerine bahşettiği grev hakkını kullanmak istiyen işçilerin grevini ertelemek onları başarısızlığa uğratmak sefil ve perişan etmek için ellerinden geleni yapmışlar. Böylece hem işçiden yana olan sendikacılardan hem de işçiden intikam alma yoluna gitmişlerdir. Türkiye'de şimdiye kadar yapılıpta başarıya ulaşmayan tek grev yoktur ki Türk—İş'in parmağı olmasın. İşte Paşabahçe grevi, işte Demiryolu işçigrevi, işte Petrol Boru Hattı Pipe Line grevi, işte temizlik işiçleri ve pancar motor fabrikası işçilerinin durumu ve işte Petrol-İş sendikasının grevi, işte Demiryolu işçileri. Bunlar yetmiyormuş gibi, kendilerinin isabetsiz ve saçma kararlarına rağmen Yargıtay'ında işçileri haklı bulduğu Paşabahçeleri. Bunlar yetmiyormuş gibiç kendilerinin isabetsiz ve saçma kararlarına rağmen yargıtayında işçileri haklı bulduğu Paşabahçe grevini işçiden yana olan sendikalar destekledi diye bir aşiret beyi zihniyetiyle Türk—İş bünyesinden ihraç ettiler. Temennimiz odur ki bu hareket bardaktaki son damla olmasın. Türk—İş yöneticileri ya kendilerini yetiştirip islâh etsinler veya çekilsinler. Yoksa Türk—İş yöneticilerinin bunalımı Türk—İş'e karşı işçiye sıçrarsa Türk sendikacılığı için hayırlı olmaz kanısındayız.

Türk işçisi ve Sendikalar

(Baştarafı S. 1 de)

her kötü davranış, işçi örgütlerine bir darbe daha vurulmasına sebep olmaktadır. Sendika ağalarının sorumsuz davranışları, kendi çıkarları peşinde yürümeleri ve başları daralınca da işçiden yanaymış gibi görünmeleri, bugün işçi sınıfının gözünden kaçsa bile, bir gün mutlaka günışığına çıkacak; işçilere ve işçi örgütlerine kötülük edenler, işçilerin bilinçli gücü karşısında eriyip gideceklerdir; bir bakıma, asıl sendikal hareketler, işte o zaman rayına oturacaktır. Ülkemizdeki sendikal hareketlerin, bugünkü durumun dışında daha gelişmiş bir platform üzerinde bulunmasını istemek ya da bir yükselti çizgisi üzerinde bulunduğunu sanmak şimdilik biraz saf dillilik olacaktır; çünkü ülkemize sendika hareketleri, kerrat ezberler gibi bir basit yoldan girmiş, deneysel süresi hareketsiz ve savaşsız bir şekilde uzunca bir zaman sürmüştür. Bu deneysel süre içinde, ülkemizde bir çok sendika ağaları türemiş, bu ağalar sendikacılığın yani işçi hareketlerinin ölü noktasında çıkarcı gruplar meydana getirmekten başka bir çaba harcamamışlardır.

Son günlerde, en büyük işçi örgütümüz olan Türk—İş'in tutum ve davranışları bir aksi yönde geliştiğinden, işçiden yana olan işçi örgütlerinin yöneticileri ile işçilerin yararını düşünen kişileri kuşkulandırmaktadır; çünkü Türk—İş'in temel ilkelerinden biri, Türk tipi sendika örgütlerini geliştirmek olduğu halde, Türk—İş bu doğrular ve gerçekler karşısına dikilircesine, kendi varlığını reddeden bir davranış içinde hareket ederek işçiden yana olmadığını ve tavizci hareketlerini sürdürmek istediğini ortaya koymuştur. Türk—İş'in bu tutumu karşısında; işçiden yana olan sendikalar, hiç kimseye taviz vermeden, Türk—İş'e karşı olduklarını da açıkca ortaya koymak suretiyle Türk sendikacılığını, sendika ağalarının elinden kurtarmak çabasına girişmişlerdir. Hiç şüphe yoktur ki, önümüzdeki on—onbeş yıl içinde işçi sınıfına hâlâ ihanet etmeye devam edenler, kim olursa olsun, ayıklanacak bir kenara itilecektir. Bu sürenin kısalması işçilerin eğitimine bağlıdır. Önümüzdeki tasfiye yıllarında; işçiyi eğitmesini bilen sendikalar ve o sendikaların işçiden yana olan yöneticileri, büyük zorluklarla karşılaşacaklar, ama zafere mutlaka ulaşacaklardır. Bugünkü durumu ile Türk sendikacılığı, bir bunalma devri içinde bulunmaktadır. Sendikacılığımızı bunalım içine sokan etmenlerin başında ,hiç şüphe yok ki, Türk—İş yöneticilerinin yanlış tutumları ve davranışları gelmektedir; çünkü Türk—İş.in yönetimini ellerinde bulunduranlar yanlış ve tutarsız ve işçi örgütleri üzerinde, herkesin inanarak bağlanabileceği bir otoriteyi kuramamışlardır. Kısa bir süre içinde Türk—İş yöneticileri kendi davranışlarında bir tasfiye yapamazlarsa, en büyük işçi örgütü olan bu çatı, Türk işçilerinin direnme gücü karşısında başlarına yıkılacaktır. Bu bakımdan SADA anlaşması çerçevesi içinde bulunan ve işçiden yana oldukları bilinen işçi örgütleri bir dönüm noktasında bulunmaktadır.

Yararlı Yayınlar

(Baştarafı Sa. : 2 de)

uzman adı altında Türk - İş örgütünün aralıksız Amerikan ajanlarının kontrolü altına girdiği görülmüştür.»

Bu kitabın en önemli bölümlerinden birisi de kitabın üçüncü bölümünde incelenen «Sosyalizm karşısında Türk —İş» konusudur. Gerçeklere dayanan, aydınlık bir dille anlatılan bu bölüm üzerine her sendikacı, her işçi biraz kafa yormak zorundadır. Çünkü sosyalizmin yanında değil de karşısında duran sendika örgütleri işçiden yana bir sendika değildir. Eğer işçi bu konuyu iyi anlamışsaki —bu konu süresiz olarak işçilerinden gözünden düşüncesinden, usundan kaçırılmak istenmektedir.— Bindiği dalı kesen Nasreddin Hoca'nın fıkrasındaki gülünç duruma düşmekten işçileri kurtaramıyacaktır. Kendi kaderini kendisi yapmak zorunda olan Türk işçilerinin bu kitabı mutlaka ama mutlaka okumaları, kendilerini bilinçli hale getirmeleri gerekmektedir.

BU GERÇEKLERİ

BOY ÇUKURUNDA SUDAN HALKALAR

(9. Sayımızın BU GERÇEKLERİ DUYDUNUZ MU? sütununun 8—9 uncu paragrafları eksik çıkmıştır. Doğrusu aşağıdaki şekilde olacaktır. Düzeltir özür dileriz.)

8 — Çelik—İş'in son kongresinde delegelere dağıtılan faaliyet raporunun 13. sahifesinde; 1965 yılı Kasım ayında 2815 üyeden 14075 lira, Aralık yani yetkiye esas olan ayda da 3068 üyeden 15340 lira kestiklerini (31.12.1965 de işletmedeki işçi sayısı 8202 kişi) fütursuzca ilân ederek yaptıkları kurların manasını açıkladıklarını,

9 — Türkiye Maden—İş Sendikası Karabük Bölge Merkez şubesinin ise; 1965 yılı Kasım ayında 7004 üyeden 35020 lira, yetkiye esas olan 1965 Aralık ayında da 8202 işçinin 7306 sından 36830 lira aidat kestirdiği halde yetkiyi kaybettiğini:

DUYDUNUZ MU?

SENDİKA — Fikir ve Sanat Gazetesi

Sahibi : Türkiye Maden - İş Sendikası Karabük Bölge Merkez Şubesi adına : Nuri Kara

Basın ve Yayın Müdürü : Mithat Yaban

Yazı İşleri Müdürleri : Ömer Taşdemir - İbrahim Yıldız

Yönetim Yeri : Hürriyet Caddesi, No: 86, Maden - İş Sendikası, *Karabük*

Dizgi ve Baskı : Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Şti. *Ankara*